

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДІАЛЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ У КОЛОМИЙКАХ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ДИСЦИПЛІН МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 2(56)

УДК 378.016:81.161.2'282.2]-027.31

DOI: [https://doi.org/10.24144/2663-6840/2026.2.\(56\).149-156](https://doi.org/10.24144/2663-6840/2026.2.(56).149-156)

Грещук В. Застосування інтерактивних технологій під час вивчення гуцульської діалектної лексики у коломийках на заняттях із дисциплін мовно-літературної освітньої галузі; кількість бібліографічних джерел – 7; мова українська.

Анотація. У статті проаналізовано репрезентативні групи гуцульських діалектних лексем, ужитих у коломийках, які є джерелом моделювання гуцульської мовної картини світу. З'ясовано семантику гуцульських діалектизмів, задокументовано функціонування їх у коломийках. Основні положення статті ґрунтуються на тому, що засадничими компонентами мовної картини світу є слова як номінативні одиниці. Окрім поняття загальнонаціональної мовної картини світу існують регіональні мовні картини світу, лінгвальні підгрунтя яких є місцеві діалекти. Специфіку регіональної мовної картини світу гуцулів становлять діалектні мовні форми, які відображають гуцульський колорит. Ключові діалектизми в межах окремих тематичних пластів лексики репрезентують ядро гуцульської мовної картини світу в її фольклорній версії. Основну увагу зосереджено на інноваційній методиці формування мовленнєвих компетентностей здобувачів освіти засобами фольклору, а саме коломийок, у яких функціонують діалектизми, що є виразними маркерами гуцульської мовної картини світу. Виявлено, що лексичні елементи мовної картини світу в коломийках охоплюють найрізноманітніші сфери буття й життєдіяльності гуцулів: побут, виробництво, матеріальну й духовну культуру, вірування, міфологію, природу тощо. Основний аспект роботи на заняттях із дисциплін мовно-літературної освітньої галузі спрямовано на лексикографічному опрацюванні гуцульської діалектної лексики у коломийках за матеріалами двотомного словника «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові». Установлено функції гуцульських діалектизмів у коломийках, що засвідчені у белетристичних текстах, а саме: експресивна, номінативно-пізнавальна, індивідуалізацій та типізацій мови персонажів літературних творів, етнографічної достовірності, художньої перекопливості, збагачення літературної мови тощо. Запропоновано інноваційний підхід вивчення діалектної лексики, що зафіксована у коломийках і є підгрунтям формування мовної картини світу гуцулів, поєднуючи лінгвістику з цифровими технологіями та інтерактивними завданнями.

Ключові слова: інтерактивні технології, коломийки, репрезентативні групи, гуцульська мовна картина світу, інноваційна методика, мовно-літературна освітня галузь.

Формулювання проблеми. Модернізація сучасної української освіти диктує новий підхід у методиці викладання дисциплін мовно-літературної освітньої галузі. Назріває потреба впровадження новітніх освітніх підходів, зорієнтованих на активне, творче й дослідницьке навчання. Вивчення діалектної лексики, живих скарбів мови, які засвідчені в коломийках і є фундаментом формування мовної картини світу гуцулів, вимагає цікавих інноваційних методик із використанням цифрових технологій (інтерактивних платформ, віртуальних лінгвістичних лабораторій, онлайн-тестів, онлайн-словників, віртуальних екскурсій тощо). Поняття «мовна картина світу» репрезентує світ, який сприймається, осмислюється та інтерпретується через мовні одиниці та категорії. Особлива роль у формуванні мовної картини світу, в тому числі й регіональної, належить лексиці, її діалектним одиницям. Ми розглянемо у нашій розвідці групи тих гуцульських діалектних лексем, які вживаються в коломийках і зафіксовані в белетристичних текстах, а також вивчення їх на заняттях із дисциплін мовно-літературної освітньої галузі.

Аналіз досліджень. Мова фольклору, яку справедливо вважають національно-культурним феноменом, здавна перебуває в різноаспектному фокусі науково-дослідницької уваги лінгвістів. Ви-

вчення особливостей діалектів у кращих зразках усної народної творчості дозволяє зберегти і зрозуміти традиції, звичаї, культуру, побут народу певних регіонів чи спільнот. Дослідження діалектних особливостей у фольклорних текстах дає можливість декодувати зв'язки з нормативними варіантами мови, простежити еволюцію мовних форм. Діалектизми у текстах усної народної творчості можуть бути ключовим фактором у визначенні ідентичності та самосвідомості певної етнічної спільноти. Усе це визначає актуальність дослідження діалектної лексики у фольклорі. Різні структурні рівні українських говорів досліджували відомі мовознавці: Б. Галас, О. Горбач, І. Гороф'янюк, П. Гриценко, Ю. Піпаш, І. Сабадош, Я. Янів та інші. В. Грещук започаткував вивчення і функціонування гуцульського говору в українській художній мові і є автором ідеї та концепції, керівником проекту і відповідальним редактором двотомної новаторської лексикографічної праці «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові». У творчому доробку вченого ціла низка лінгвістичних студій, присвячених дослідженню гуцульського говору в белетристичних текстах. Короткий словник «Гуцульські говірки» (відповідальний редактор Я. Закревська) відображає основний лексичний склад гуцульського говору; мовлення мешканців

сіл Вижній Березів, Середній Березів, Нижній Березів та Бая-Березів репрезентує словник «Скарби гуцульського говору: Березови». Н. Хобзей запропонувала мовний образ гуцульських говірок у етнолінгвістичному словникові «Гуцульська міфологія», а у співавторстві з Т. Ястремською, О. Сімович, Г. Дидик-Меуш зафіксували лексичний склад гуцульських говірок XIX-XXI ст. у праці «Гуцульські світи. Лексикон». Ці та багато інших наукових студій є міцним фундаментом для дослідження гуцульської діалектної лексики і надалі.

Мета статті, завдання. Метою нашої розвідки є проаналізувати репрезентативні групи гуцульської діалектної лексики у коломийках, що зафіксовані в художній мові, окреслити інноваційні підходи вивчення такого пласту лексики на заняттях із дисциплін мовно-літературної освітньої галузі, обґрунтувати важливість і значення діалектизмів як джерела моделювання гуцульської мовної картини світу у фольклорі.

Методи та методика дослідження. Для дослідження функціонування гуцульських діалектних слів у коломийках, встановлення семантики гуцулізмів використано описово-аналітичний, порівняльно-історичний методи, прийом лінгвального моделювання. Методи спостереження, аналізу та синтезу слугують для напрацювання інноваційних підходів вивчення діалектної лексики на заняттях із лінгвістичних дисциплін.

Виклад основного матеріалу. В умовах модернізації сучасної української освіти важливим аспектом є впровадження інтерактивних методів навчання, що сприяє формуванню комунікативних компетентностей, пізнавальної діяльності, самовдосконаленню і самореалізації творчої особистості. Інтерактивні технології навчання на заняттях із дисциплін мовно-літературної освітньої галузі базуються на тісній взаємодії всіх учасників освітнього процесу, на цікавих дискусіях, на дослідницько-пошукових проєктах, на особистісно-діяльнісних прийомах, що забезпечують і розвивають критичне мислення, вміння класифікувати та аналізувати мовні явища. Продемонструємо такий підхід у навчанні під час вивчення гуцульської діалектної лексики, використовуючи тексти коломийок. Фольклор – це своєрідний корпус традиційних народних творів, у яких зберігається духовний зв'язок, що передається від покоління до покоління певної культурної чи етнічної спільноти. Цікавими і надзвичайно колоритними серед розмаїття фольклорних текстів є коломийки. Коломийки – різновид української уснопоетичної творчості, короткі, зазвичай дворядкові, пісні, в яких, за словами І. Франка, подано «широкий образ нашого сучасного народно-життя, безмірно багатий деталями і кольорами, де бачимо сльози і радощі, працю і спочивки, турботи і забави, серйозні мислі і жарти нашого народу в різних його розверстуваннях, його сусідів, його соціальний стан, його життя громадське й індивідуальне від колиски до могили, його традицію і вірування, його громадські й етичні ідеали» [Франко 1982, с.149].

Репрезентативні групи гуцульських діалектних слів, використаних у коломийках, що зустрічаються у художній мові, зумовлені тематикою, сюжетом, а також особливостями асоціативного світосприймання та світобачення авторів цих скарбів уснопоетичної творчості. Вивчення основних рис гуцульської діалектної лексики у коломийках із застосуванням інтерактивних методик сприяє формуванню мовленнєвих компетентностей, мотивує до пошукової діяльності, викликає зацікавлення у здобувачів освіти до самостійного дослідження діалектних явищ та фольклорних творів. Аналізуючи тексти коломийок, спостерігаючи за функціонуванням діалектних одиниць у художній мові, здобувачі освіти виявляють і встановлюють найуживаніші групи гуцульських діалектних слів, опираючися на опрацьовані ними заздалегідь відповідні лінгвістичні джерела. За основу беремо класифікацію репрезентативних груп гуцульських діалектних слів у коломийках, яку запропонував В. Грещук [Грещук 2010, с. 246–249]. Методом порівняльного аналізу здобувачі освіти виявляють у белетристичних текстах ті групи діалектизмів, які є у запропонованій класифікації і зустрічаються у художній мові. Важливим аспектом у вивченні гуцульської діалектної лексики у коломийках на заняттях із дисциплін мовно-літературної освітньої галузі є робота зі словниками, які ми вище згадували, зокрема із двотомним словником «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові», у якому зафіксовані гуцулізми у коломийках, що зустрічаються у літературних творах. Ознайомлюючись із словниковими статтями, у яких встановлено семантику діалектизмів з ілюстрацією прикладів художніх текстів, де використані коломийки, здобувачі освіти на основі уже отриманих знань про репрезентативні групи гуцульської діалектної лексики мають можливість самостійно простежити і встановити, які групи діалектизмів є найзастеребуванішими у коломийках, що є компонентами художньої мови.

Найпоширенішою групою у коломийках є гуцульські діалектні назви осіб, що зафіксовані номінаціями людей за різними ознаками, серед них виділяємо назви осіб за спорідненістю, зокрема: *лелько* пестл. до *лельо* 'батько': *Ой не плач-ко, ти мій лельку. / Не плач же за мною – / Не усе я забираю, / Мій лельку, з собою* (Г. Хоткевич. Камінна душа, 122); назви осіб за їх віковими особливостями: *легінь*, *легінина* 'парубок, дорослий хлопець', *легіник* пестл. до *легінь*; *легінець*, *легінець* те саме, що *легіник*; *легіничок* пестл. до *легіник*: *Ой кувала зозулиця та й у буков'єні – / Про кого ця співаночка? Про славних легінів* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 119); *Ой зацвіли черешеньки на цілу долину, / Біла мене моя мамка через легінину* (Марко Черемшина. Та не думай, Марусенько..., т.2, 41); *А я свого старенького / шаную-шаную: / де зобачу легіника, / там і заночую* (А. Хлистова. Олекса Довбуш, 108); *Айбо у тій Америці правечко всудили, / Аби наші легіники тяжко не робили* (С. Скляренко. Карпати, кн. 1, 62); *У явора зеленого / Широке май листе, / А у мене легіника / Та й до дівок щьис-*

те (М. Козоріс. Чорногора говорить, 22); *Ой якби не ті корови / Та й не білі вівці, / Не прийшли би в полонину / Молоді легіниці* (Ю. Боршош-Кум'ятський. Ви чули, як співає Говерла?, 225); *Чи так у вас, ек у нас – мороз у Петрівку? / Заморозив легіничок під кожухом дівку* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 59); назви осіб за любовними стосунками: *любас* 'коханець', *любаска* жін. до *любас* 'коханка', *любко* 'коханий хлопець або чоловік': *Дай ти, боже, здоров'ячка. / Дай ти, боже, віку. / Насамперед любасові, / Відтак чоловіку...* (Я. Стецюк. Шумить Черемош, 99); *На Великдень віносила свиченої паски, / Не мав ше я вирнішої вид неї любаски* (І. Березовський. Худан, 14); *Не спала я сеї ночі, / Не спала, не спала, / Цілу нічку коло вікна / Любка визирала* (Ю. Боршош-Кум'ятський. Гуцульщина, 186); *Пішов любко у опришки на штири неділі, / Гей, принесе своїй любці сороківці білі* (Б. Загорулько. Чорногора, кн.1, 70); оцінні назви осіб: *бідашка*, *бідолашина* 'дівчина, кохана', *бідашечка* пестл. до *бідашка*, *бінне* пестл. 'бідолаха, бідняжка', *курваречка* вульг., пестл. до *курва* 'жінка легкої поведінки; повія', *одиница*, *дівка-одиница* 'єдина дочка у сім'ї', *чічка* 'дуже гарна дівчина, жінка': *Ой піду я в полонину білі вівці пасти, / Здає ми ся: без бідашки прийдеться пропасти* (С. Пушик. Перо Золотого Птаха, 218); *А у моєї бідолашини паперові двері, / Бучок ми си розвиває, ек іду до неї...* (Л.-П. Стринадюк. А кемуєш, ек то було!, 22); *Ой напий си, бідашечко, / До мене горівки, / Ти не маєш чоловіка, / Я не маю жінки!* (Г. Хоткевич. Камінна душа, 28); *У високій полонинці піречко літає. / Таке маю файне бінне, шо си ни вмиваєт, / Таке маю файне бінне, цур на лихі очі, / Ек уно си умивало, минув тиждень сночі* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 77); *Ни кортіло мне курварити, курваречков бути, / Лиш кортіло погуляти тай файно побути* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 225); *Чорти тебе сотали би з твоєв одиницев, / Не городи перелазі яловов драницев* (Марко Черемшина. За мачуху молоденьку, т. 1, 266); *Не бери-ко, легінику, дівку-одиницу: / Бо мут тобі зазиратти котюги в полицу* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 171); *Ой, бідашко, бідачище / Ой, бідашко, чічко / Та постели постілечку, / Аби нам ширічко* (Р. Єндик. Чорногорські шуми, 128); назви осіб за родом діяльності: *бовташ* 'купець', *опришок* 'розбійник', *смоляк* 'нижчий поліцейський чин у сільській місцевості': *Та не ваша, вівчарики, не ваша, не ваша, / Бо я собі полюбила на горах бовташа* (С. Скляренко. Карпати, кн. 1, 125); *На високій полонині ізродили рижки / Та ци підем, пане брате, навесні в опришки?..* (Р. Федорів. Жбан вина, 54); // у колом. *Пийте хлопці горілочку з зеленої флешки, / Бо рунгурські нестрижені ходіт, як опришки* (П. Федюк. Рунгурська трагедія, 126); *Смоляк веде, помагає, нагороди хоче, / А я його нагороджу кулев межі очі!* (Б. Загорулько. Чорногора, кн.1, 222); обрядові назви осіб: *дружба* 'один із основних учасників весільного обряду – товариш молодого': *Изгоріла старостая, урваласи кужба, / Пролиласи киселиця, ни мет їсти дружба* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 239).

У коломийках добре заманіфестовано значний пласт гуцульської діалектної побутової лексики, а саме: назви одягу та його елементів, зокрема *ногавиці* 'штани', *крисанька* пестл. до *крисаня* 'чоловічий фетровий капелюх з прикрасами', *сардак* 'верхній короткий рукавний чоловічий або жіночий одяг з домотканого сукна, оздоблений вовняними нитками', *перемітка* 'головний убір заміжньої жінки – виріб із білого домотканого полотна, який зав'язують навколо голови; намітка', *косиця* перев. у мн. 'елемент орнаменту на вишивці, який нагадує, символізує квітку': *Залицявся святий отець / та й до молодиці. / Як набігли руді миші / стягли ногавиці* (А. Хлистова. Олекса Довбуш, 139); *Туда будут вівчарики білі вівці пасти, / Будут мої співаночки за крисаньки класти* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 352); *На нім сардак вишиваний / сріблом-золотом сяє, / кріс, табівка і топорик / аж си улискають* (А. Хлистова. Олекса Довбуш, 226); *Сночі була дівчинонька – лелітка леліла, / А вже тепер до виводу перемітка біла* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 67); *Рукав'єта вишивані, черлена косиця, / Сночі була дівчинонька, тепер молодиця* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 67).

Затребуваною семантичною групою гуцульської діалектної побутової лексики в коломийках є найменування їжі, страв, напоїв, зокрема: *барабулька* зменш.-пестл. до *барабуля* 'картопля', *гусленка* 'спеціально заквашене густе кип'ячене молоко', *жентиця* 'сироватка, яка виділяється під час виготовлення сиру', *киселиця* 'рідка страва з варених слив та кукурудзяної муки', *паленочка* пестл. до *паленка* 'горілка': *Звоювали Путилівку з початку говіння / Та забрали барабульки, нема й на насіння...* (І. Пільгук. Пісню снує Черемош, 29); *А вна мене, ек приїду, гусленков чєстусь, / А вна мене вічісує і сто раз цулує* (І. Березовський. Худан, 14); *Чорногора хліб не родить / Не родить пшеницю, / А годує синів своїх / Сиром і жентицев* (М. Стельмах. Над Черемошем, 67); *Як я тоту коломийку / Зачую, зачую, / Киселицю висербая, / В горцику танцюю!* (О. Гончар. Циклон, 236); *Ой палена паленочка, палена, палена, / Та не така дівка файна, як перехвалена!* (Б. Загорулько. Чорногора, кн.1, 253).

Гуцульські діалектні назви тварин і птахів у коломийках репрезентовані лексемами *потє* 'пташка', *гаде* збірн. до *гадина* 'гадюка, отруйна змія.', *готка* 'самка глухаря, тетерука', *таня* 'хижий птах, схожий на шуліку, каня', *маржинька* пестл. до *маржинка* 'велика рогата худоба; корови й воли': *Сіло потє на вороте / На вітер си здуло, / Ми би ніц не говорили, / якби так не було* (Р. Єндик. Чорногорські шуми, 112); *Сіло потє на вороте на вітер си здуло, / Я би тото не говорив, ек би так не було!* (І. Березовський. Худан, 57); *Ой піду я до тих панків, до панької хати, / Посічу їх до одного, ек гаде прокляте* (І. Березовський. Худан, 14); *Нима води на лотоках, бо випила готка, / Йика була, така будет, бідашка солodka* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 243);

А заріжу кугутика тай заріжу **ганю**, / Бо цисе вже по весілю, тай по видриганю (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 246); Я не хочу **маржиноньки**, / ані того поля. / Все багатство легініка – / золотая воля (А. Хлистова. Олекса Довбуш, 139).

Натрапляємо в коломиїках і на гуцульські діалектні назви рослин, зокрема **ружа** 'троянда, квітка', **трепітка** зменш.-пестл. до **трепета**. бот. 'осока', **кленица** бот. 'клен', **швар** бот. 'осока', **матриган** бот., мед. 'беладонна, красавка', **тризілля**, **тризілле** бот. 'народна назва деяких рослин і любисток, що використовуються як приворотень', **тризілечко**, **тризілдєчко** пестл. до **тризілля**, **чучурина** бот. 'чорна бузина', **яблінка** бот. 'яблуна': В Гната хустка шовковенька – за кресанев **ружа**, / Подивиси, моя мамко, йкого маю мужа (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 57); А яблінка не яблінка – зелена **трепітка**, / Так дівочка ізмарніла, що лиш і крихітка (Г. Хоткевич. Камінна душа, 122); Не яблінка... зелена **трепітка**... / Так дівочка ізмарніла, що лиш і крихітка... (В. Сичевський. Вернись, Ружено, 287); Ой кує ми зозулиця, сіла на **кленицу**, / Ой они си вібирали з дому у п'єтницю. (Б. Загорулько. Чорногора, кн.1, 319); Сніваночки мої любі, де я вас подіну? / У високій полонині по **швару** посію (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 352); Посію я руту-мнєту, / Тую **матриганю**, / Ой уже ж ми на вечері / Та й по відриганню (Г. Хоткевич. Довбуш, 142); Ой не копай, легінику, не копай **тризілля**, / Та дівчина забрехлива, в неї вже весілля (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 60); Лівов руков з-за пазухи **тризілле** виймаю, / А правого із череса пістоль витегаю (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 60); Та сів же я на коника та пішов верхами, / Та найшовсми **тризілєчко** під полонинками. / Ой найшовсми **тризілдєчко**, зачєв го копати, / Прилетіла зозулиця та єла кувати. (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 60); Ци то ми, люде, **чучурина**, / Ци то горошина? / А ци то ми, добрі газди, / Файна йка дівчина? (Г. Хоткевич. Камінна душа, 14); А **яблінка** не **яблінка** – зелена **трепітка**, – / Так дівочка ізмарніла, що лиш і крихітка (Г. Хоткевич. Камінна душа, 122); Не **яблінка**... зелена **трепітка**... / Так дівочка ізмарніла, що лиш і крихітка... (В. Сичевський. Вернись, Ружено, 287).

У коломиїках добре засвідчено також гуцульські діалектні назви кухонного начиння, речей господарського призначення, знарядь праці, будівель та їх частин: **берилочка** пестл. до **беривка** 'невелика дерев'яна посудина для зберігання продуктів', **кубочька** пестл. до **кубка** 'великий дерев'яний кубок для пиття води', **кулішер** 'дерев'яна лопатка, якою під час варіння мішають кулешу', **люстерко** зменш.-пестл. до **люстро** 'дзеркало', **колисочка-ворозочка** 'дитяча колиска, підвішана на мотузці', **мошенка** 'гаман у формі торбинки, що затягується шнурочком; капшук', **порошиница** 'порохівниця з оздобленого оленячого рога, яку носять через плече', **табівка** 'оздоблена орнаментом невелика шкіряна сумка, яку носять через плече', **оборіг** 'спеціальна споруда з чотирьох стовпців на підвалинах з дошок з рухомим дахом з чотирьох площин для

зберігання сіна': **Котилася берилочка** з малинок додому, / чи ще бути на цім світі ще раз молодому? (М. Яновський. Гірське серце, 174); Ой **кубочька**, йка точена, озму і за вушко, / Ти до мене, я до тебе – пий здорова, душко (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 137); Ой ек бих си, хло, оженив господар бих, браті, / Порубав бих всі лавиці тай **кулішер** в хаті (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 242); Ой венгерко, венгерко, венгерко, / Позич мені **люстерко**, **люстерко**... (О. Гончар. Маша з верховини, 443); «**Колисочка-ворозочка**», колиска з горіха, / колишється в колисочці татова потіха (Р. Федорів. Жбан вина, 154); Ой вид смерти заборона, хліби в полубічці, / Тай **мошенка** за ременем, повна сороківців (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 229); Ой маю я топір острый тей дві **порошиници**, / Та й не дамси в зуби лехам живцем ізловити (І. Березовський. Худан, 16); На нім сардак вишиваний / сріблом-злотом сяє, / кріс, **табівка** і топорик / аж си улискають (А. Хлистова. Олекса Довбуш, 226); Чому, любий, не приходиш, / В мене не почувши? / В **оборозі** буду спати, / Иваночку, чувши?.. (Ю. Боршош-Кум'ятський. Гуцульщина, 186).

Природною і вмотивованою в коломиїках є гуцульська діалектна ландшафтна і полонинська лексика. Загальні назви географічних об'єктів Гуцульщини засвідчені діалектними словами **плай** 'гірська дорога', **полонинка** зменш.-пестл. до **полонина** 'високогірне пасовище', **васир** 'лісова ділянка, яка призначена на зруб', **вершєдь** 'провалля', **закамарок** 'куток, закуток', **заріночок** зменш.-пестл. до **зарінок** 'рівне місце біля річки, поросле травою; лука, пасовище біля річки.' – Ой, по **плайу** білі вівиці, по **плайу**, по **плайу**, / а я спала з музикантом, бигме си ни гаю (Л.-П. Стринадюк. А кемуєш, ек то було!, 73); У високій **полонинці** пірєцько літаєт. / Таке маю **файне** бінне, шо си ни **вмиваєт** (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 77); Ой **прибігла** з **полонинки** / Білая овечка / Люблю тебе, **файна** любко, / Та й твої словечка (М. Коцдобинський. Тіні забутих предків, 186); Та сів же я на коника та пішов верхами, / Та найшовсми **тризілєчко** під **полонинками** (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 60); Яка ж тота **полонинка** навесні весела, / Як овечки у ню ідуть із кожного села (В. Гжицький. Опришки, 20); Лісова ділянка, яка призначена на зруб. **Васирами**, бутинами, в **васирі** зимую, / По рокови, по півтора за любку ни чую (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 142); Зазулиця закувала в **вершєди** високо, / Буковинка си **заперла**, **тіпер** ми широко (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 293); Бо кувала зозулиця в кожнім **закамарку**: / Нема в світі над то личко, нема над **Одарку**! (Марко Черемшина. Світляній панночці Одарці, донечці славної авторки «Шестикрильця» в незабудь, т. 2, 36); Ой, кувала зозулиця та на **заріночку**, / Ой, зійшовси рід із родом та п'є **горілочку** (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 58).

Яскравими компонентами коломиїок є назви музичних інструментів: **трембіточка** пестл. до **трембіта** 'духовий музичний інструмент – дерев'яна труба (до 3-х м довжини), зроблена

зі смерекового дерева, обвита березовою корою', *фльоїрочка* пестл. до *фльоїра*, *фльоєра* 'довга сопілка (60 см) без денця', *фрела* 'довга сопілка без денця; фльоєра': *Ой я знаю, моя мамко, / Коли вни легають, / Та ек озмут трембіточки / Та й затрембітають...* (Г. Хоткевич. Довбуш, 143); *Озмуть свої трембіточки / Та й затрембітають...* (І. Пільгук. Пісню снує Черемош, 8); *Ой гуцули, ой гуцули, / Піднесіть трембіту, / Нашу пісню щоб почувли / По цілому світу* (М. Стельмах. Над Черемошем, 141); – *Ой, заграла фльоїрочка, зайграла фльоєра, / пишла би я данцувати, шоби ни стоела* (Л.-П. Стринадюк. А кемуєш, ек то було!, 66); *Грають скрипки, грають дутки, фльоїри тисові. / Одна любка в Красноїли, друга в Єсинові* (Р. Єндик. Регіт Аридника, 29); *Сопілочки, денцівочки, фльоєри і фрела, / Хто купує, як подує, буде му весело...* (Ю. Шкрумеляк. Довбушева слава, 127); *Сопілочки, денцівочки, фльоєри і фрела, / Хто купує, як подує, буде му весело...* (Ю. Шкрумеляк. Довбушева слава, 127).

Окремими лексемами репрезентовані гуцульські діалектні слова з абстрактним значенням, напр.: *сивота* 'сивина, сива далечинь': *Та кувала зазулиця в сивоті в оплоті, / Чому хлопці не співають, ба шо ж би їм в роті?* (Марко Черемшина. Перші стріли, т. 1, 129); назви грошових одиниць: *сороківець* 'гроші (монета) номіналом у сорок грейцарів': *Пішов любко у опришки на штири неділі, / Гей, принесе своїй любці сороківці білі* (Б. Загоруйко. Чорногора, кн.1, 70); назви груп людей за спільними інтересами: *ватага* 'організована збройна група, загін': *Зберемо си у ватагу веснов у Ворохті, / Те й поїдем до тих панків на Покуте в гості* (І. Березовський. Худан, 15); назви хвороб: *горечка* 'висока температура тіла', *тетюха* 'пропасниця': *Усі дівки на гуляню тай на гулянечку, / Лиш моя си розболіла, лежить на горечку* (Л.-П. Стринадюк. А кемуєш, ек то було!, 75); – *Але коби на горечку, а то на тетюху, / шоби в ній си ни лишило ні пари ні духу* (Л.-П. Стринадюк. У нас, гуцулів, 156); назви частин тіла людини і тварини: *гузиця* згруб. 'зад, сідниця', *лоточка* зменш.-пестл. до *лотока* 'жіночий статевий орган', *муденця* тільки. у мн. 'ячка барана': *Ой здибав я під смереков / Одну молодичку, / Треба було підкладати / Камінь під гузицю!* (М. Дзюба. Укриті небом, 44); [Гуцул:] *Ой, чия ти, дівчиночко, чи не капельмайстра? / Грудинета, як горнета, лоточка, як тайстра...* (Я. Ярош. Меланка – чесна газдиня, або як Іцка зрадила Коза, 119); *Ой брате, побратимку, заріжмо баранця, / Тобі ніжски, міні рижски, кухаркам муденця* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 224).

Серед гуцульських діалектних слів у коломийках переважають субстантиви, проте іншочастини мовні діалектизми теж є, це – прикметники: *красний*, *файний* 'добрий, якісний', *чичений* 'гарний, красивий', *файний* 'красивий, гарний', *файнюцький* пестл. 'гарнесенький', *маціцький* 'малесенький, маленький', *полонинський* прикм. до *полонина*, *верховинський* прикм. до *верховина* 'назва високогірної місцевості в межах українських Карпат', *дрібучий* 'який виконується дрібними кроками з притупа-

ми', *слутий* 'який працює однією рукою, є калікою на одну руку; безрукий', *шанталавий* 'непутящий, нікудишній': *Співаночки мої красні, / Де я вас подію? / Ой у полі калиновім, / По полю розвію...* (Р. Федорів. Жбан вина, 68); *Напиши мі, мій коханий, дрібненькі листочки, / А я складу з тих словечок файні співаночки* (В. Бабляк. Вернись на Білу недею, 64); *Ой бідашко, бідашице, / Бідашко чичена...* (Р. Єндик. Чорногорські шуми, 128); *У високій полонинці піречко літає. / Таке маю файне бінне, шо си ни вмиваєт, / Таке маю файне бінне, цур на лихі очі, / Ек уно си умивало, минує тиждень сночі* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 77); *Ой, не квапся дівко біла, / Ти така файнюцька, / не раз тобі забриніла / поміж ноги пуцька* (М. Дзюба. Укриті небом, 51); *З тої гори два явори, межи ними чічка, / Бодай же ж мні смага втєла, шо-с така маціцька* (Марко Черемшина. Чічка, т.1, 112); *Віє вітер верховинський / від краю до краю. / То царевич полонинський / гуляє-гуляє* (А. Хлистова. Олекса Довбуш, 226); *Коломийка верховинська, коломийка жарка, / Коли тупну, заспіваю – затрясється хмарка* (С. Пушик. Перо Золотого Птаха, 6); *Ой дрібуча коломийка, дрібуча, дрібуча!..* (О. Гончар. Циклон, 215); *Не той тато, не та мамка / Не до пари взяті, / Ще й віддали файну доньку / За слутого зятя* (М. Дзюба. Укриті небом, 41); *Ой кувала зозулиця, кувала на лаві, / А цих м'єсниць віддаютьси самі шанталаві* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 59).

Гуцульські діалектні дієслова, ужиті у коломийках, репрезентовані такими лексемами: *банувати* 'тужити, сумувати', *біньчяти* 'гудіти', *віріжети си* 'вирушати, відправлятися куди-небудь, збиратися в дорогу', *данцувати* 'танцювати', *зайграти* 'заграти', *заколотити* 'розсварити', *зурити си* док. до *зурічувати* 'набриднути', *їмити* 'схопити, спіймати', *курварити* вульг. 'вести розпусний спосіб життя, зраджувати чоловікові, дружині', *файніти(ся)* 'робити зусилля, щоб стати більш гарним, красивим, виділятися красою', *фітькнути* 'видати свист або звук, схожий на свист', *штрикнути* однокр. до *штрикати* 'скакати, стрибати': *Ой не бануй, Євдошечко, шьо я не приходю, / Бо я з другов і в-розмову нигде не заходю* (І. Березовський. Худан, 14); *Ой кувала зозулиця, кувала, біньчїла, / Уже бо ся багачеві співанка скінчила* (Марко Черемшина. Та не думай, Марусенько..., т.2, 41); *Ой не бануй, моя ненько, шьо си віріжєю, / Бо я тебе старенькую на Бога лишею* (І. Березовський. Худан, 56); *Ой я хочу данцувати, а ви, люди, чуйте, / А ви, старі, розходітси, молоді, ночуйте* (Марко Черемшина. Перші стріли, т. 1, 130); – *Ой, заграла фльоїрочка, зайграла фльоєра, / пишла би я данцувати, шоби ни стоела* (Л.-П. Стринадюк. А кемуєш, ек то було!, 66); *Бодай би ти, красна квітко, голубенько цвіла, / Що ти в мені в хаті любість та й заколотила* (Марко Черемшина. Параска, т. 2, 42); *А я тебе, пишна любко, люблю та й цулюю, / Чому ми си не зуритиши, сам ти си дивую* (Марко Черемшина. За мацуху молоденьку..., т. 1, 274); *Кували ми дві зазулі,*

дві разом завили; / А як вийшли до Бордючки, так Николу ймили (І. Франко. Як Юра Шикманюк брів Черемош, т.21, 451); *Ни кортіло мнє курварити, курваречков бути, / Лиш кортіло погуляти тай файно побути* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 225); *Ой піду горами, піду долинами, / Буду малювати личка калинами. / Личка калинами, очка чорницями, / Аби ся файніли помежи хлопцями...* (М. Дзюба. Укриті небом, 45); *Фітькнув Добуш в білі пальці – збіглись хлопці, як баранці* (Г. Хоткевич. Камінна душа, 193); *Ой, схописи Чьорногоро, штрикни Попе-Йване, / Тей роздавіт тому лешиню, шьо гоне за нами* (І. Березовський. Худан, 28).

Гуцульські діалектні прислівники, що засвідчені у коломийках, такі: *відків* 'звідки, з якої місцевості родом?', *навроки* 'зурічливо', *по-легінськи* 'по-парубоцьки, як легінь', *файно* 'гарно', *файненько* 'гарненько': *Ой кувала зозулиця та ліси тоцьла, / А відків ти, дівчинько, чи не з Яворова?* (Марко Черемшина. «Та не думай, Марусенько...», т.2, 41); *Та кувала зозулиця, кувала й навроки, / Коби вдати заспівати, коби до притоки...* (Марко Черемшина. Світлій панночці Одарці, донечці славної авторки «Шестикрильця» в незабудь, т.2, 37); – *Ти, Іване, ба й Рахівський, / бери мене по-легінськи, / положи мя ту під бука – буде ту нам всім розлука* (Г. Хоткевич. Камінна душа, 194); *Геї, на високій полонині / Вітрець повіває. / Сидить вівчар молоденький / Та й файно співає* (М. Стельмах. Над Черемошем, 99); *Ой такого любка маю, / Що файно ся носить, / Та як хоче цілувати / Файненько попросить* (Ю. Боршош-Кум'ятський. Ви чули, як співає Говерла?, 227); *Ой такого любка маю, / Що файно ся носить, / Та як хоче цілувати / Файненько попросить* (Ю. Боршош-Кум'ятський. Ви чули, як співає Говерла?, 227).

Зустрічаємо у коломийках і діалектні займенники: *сесе* у знач. ім. 'це, цього', *тота* 'та', *тоті* 'ті': *Сидить котє на воротіх, на вітер си здуло / Я би сесе не говорив, якби так не було* (Марко Черемшина. Та не думай, Марусенько..., т.2, 41); *Ой у тотій полонинці ізродили рижки, / А іду я, моя нене, тепера в опришки* (Б. Бойко. По голови... По голови..., 72); *Яка ж тота полонинка навесні весела, / Як овечки у ню ідуть із кожного села* (В. Гжицький. Опришки, 20); *Як я тому коломийку / Зачую, зачую, / Киселицю висербаю, / В горицку танцюю!* (О. Гончар. Циклон, 236); *Попід тоті полонини йшли дівки з малини, / А я лишив овечета та й побіг за ними...* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 45).

Серед службових частин мови у текстах коломийок засвідчені: сполучник – *коби* 'уживається для приєднання підрядних умовних речень; якби, коли, коли б': *Коби річка не ширічка, я би не бродила, / Коби Ігнат не був файний, я би не любила* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 47); *Коби-м знала, мій миленький, що я твоя буду, / впрала би-м сорочину від чорного бруду* (М. Яновський. Гірське серце, 174); *Ех, коби ся бучок розвивався і та Черногора, / Не одна би спорожніла багацька комора* (В. Гжицький. Опришки, 199); част-

ки – *коби* 'уживається на початку простих речень для вираження сильного бажання здійснення того, про що в них говориться; якби, щоб', *май* 'уживається для підсилення значення різних частин мови', *ніт* 'ні': *Коби пани свині пасли, вийти завертали* (О. Бабій. Остання коломийка, 39); *Ой спїи люди та й у хаті, / А я май, не хочю, / А я собі погуляю, / Бо великі ночі* (М. Козоріс. Черногора говорить, 145); *Червона рута, жовтий цвіт. / Тебе я чекала – ти м'я ніт* (С. Пушик. Перо Золотого Птаха, 94).

Здобувачі освіти знаходять у словникових статтях і фраземи, які теж яскраво відображені у коломийках художніх текстів, що є джерельною базою лексикографічної праці «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові».

Наводимо словникові статті з ілюстрацією таких гуцульських ідіом:

Видригання, видриганя, відригання ◇ **по видригання (видриганю, відригання)** – кінець застілля, забави; по забаві. *А то уже по весіллю, / Та й по видригання* (М. Влад. Гуцульське весілля, 85); *А заріжу кугутика тай заріжу таню, / Бо цисе вже по весілю, тай по видриганю* (П. Шекерик-Доників. Дідо Иванчік, 246); ірон. *Посію я руту-мнєту, / Тую матриганю, / Ой уже ж ми на вечері / Та й по відригання* (Г. Хоткевич. Довбуш, 142).

Данец Танець. ◇ **розводити данец** – те саме, що піти у данец. *Зарикала голубаня / У середу вранці, / А хто буде розводити / Без легінів данці?* (Г. Хоткевич. Довбуш, 181).

Збиток перев. у мн. **Збитки** ◇ **на збитки** – на зло. *Заграйте ми музиканти в єворові скрипки, / Та най я си погуляю ворогам на збитки* (М. Остромира. Над бистрим Черемошем, 58).

Копитко ◇ **грати копитками** – швидко бігти, мчати, нестися. *Вже ми коник вороненький / копитками йграє / А стрімними підківками / Мураву вриває* (Г. Хоткевич. Камінна душа, 153).

Охота ◇ **додавати (піддавати) охоти** – спонукати кого-небудь до якоїсь дії, певними засобами підтримувати розвиток чогось, розважати. *Ой заграй ми, музиченько, заграй ми, заграй ми, / Та під мої ножиченьки охоти додай ми* (Б. Загорулько. Черногора, кн. 1, 254).

Смага Біда, нещастя; раптова хвороба. ◇ **смага би (б, бодай же) (когось) втєла** – іронічний вислів, що виражає захоплення ким-, чим-небудь. *З тої гори два явори, межі ними чічка, / Бодай же ж мні смага втєла, шо-с така маціцька* (Марко Черемшина. Чічка, т.1, 112).

◇ **файна любка** – словоформа файна уживається як постійний епітет до любка (найчастіше у звертаннях). *Ой прибігла з полонинки / Білая овечка – / Люблю тебе, файна любко, / Та й твої словечка...* (М. Коцюбинський. Тіні забутих предків, 186); *Подивиси, файна любко, подиви, подиви, / Єкі гори веселенькі, куди ми ходили* (П. Федюк. Людина з того світу, 100) [Гуцульська 2019, Гуцульська 2020].

У такий спосіб здобувачі освіти ознайомлюються із художніми текстами на гуцульську тема-

тику, що забезпечує міжпредметні зв'язки у навчальному процесі з одного боку, а з іншого – реалізується можливість формувати вміння працювати зі словниковими статтями, спостерігати за функціонуванням діалектних одиниць у белетристичних текстах, аналізувати та узагальнювати досліджувані аспекти, робити висновки. Вивчення гуцульської діалектної лексики у коломийках найкраще реалізується через ігрові та дослідницькі інтерактивні завдання, наприклад, лінгвістичні ігри: «Перекладач» (діалектна форма – літературний відповідник), або «Подорож мапою говорів», «Діалектне лото»; використання онлайн-тестів для перевірки вивченого про гуцульські діалектизми у коломийках; творчі завдання, що полягають, скажімо, у складанні діалогу між гуцульськими *газдами*, які у своє мовленні влітають елементи коломийок з діалектизмами, або не менш цікаве завдання: відтворити етапи гуцульського весілля, використовуючи коломийки тощо. Такі завдання допоможуть зробити процес вивчення не лише пізнавальним, а й цікавим, наповнять його новими сенсами та перспективами.

Висновки. Таким чином, у коломийках засвідчено помітний пласт гуцульської діалектної лексики. Склад найбільш репрезентативних груп гуцульських діалектних слів у коломийках зумовлено їх тематикою, особливостями коломийкотворення, сюжетом, мовною компетенцією, смаками та уподобаннями їх творців. Гуцульська діалектна лексика, використана в коломийках, повинна стати предметом глибокого аналізу в діалектологічних дослідженнях, вона вже залучена до джерельної бази двотомної лексикографічної праці «Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові» як компонент тих белетристичних текстів, де вона зафіксована. У перспективі такий пласт діалектної лексики має бути надійним матеріалом для інших діалектних словників. Вивчення гуцульської діалектної лексики у коломийках на заняттях із дисциплін мовно-літературної освітньої галузі сприяє формуванню предметних компетентностей у здобувачів освіти та виховує залюбленість у скарби рідного слова, що живе у фольклорних текстах.

Література

1. Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові. Словник: У 2 т. / Відповідальний редактор Василь Грещук. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2019. Т.1. 584 с.
2. Гуцульська діалектна лексика та фраземіка в українській художній мові. Словник: У 2 т. / Відповідальний редактор Василь Грещук. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2020. Т.2. 468 с.
3. Гуцульські говірки: лінгвістичні та етнолінгвістичні дослідження [Текст] / відп. ред. Я. Закревська. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАНУ, 2000. 364 с.
4. Грещук В. Репрезентативні групи гуцульських діалектних слів у коломийках. *Лінгвістичні студії: збірник наукових праць*. Донецьк: ДонНУ, 2010. Вип: 20: На честь 55-річчя професора А.П. Загнітка. С. 246–249.
5. Коломийки [Текст] / Упорядкування, передмова і примітки Н.С. Шумади. Київ: Наук. думка, 1969. 603 с.
6. Франко І. Володимир Гнатюк. Коломийки Т. II. *Франко І. Зібрання творів [Текст] у 50-и тт.* Київ: Наук. думка, 1982. Т. 37. С. 147–149.
7. Janyw J. Słownik huculski [Text] / Opracował i przygotował do druku Janusz Rieger / Jan Janyw. Kraków: Wyd-wo Naukowe DWN, 2001. 302 s.

References

1. Hutsulska dialektna leksyka ta frazemika v ukrainskii khudozhnii movi. Slovnyk: u 2-kh t. [Hutsul Dialect Vocabulary and Phraseology in Ukrainian Artistic Language. Dictionary: in 2 volumes] (2019) / Vidpovidalnyi redaktor Vasyl Greshchuk. Ivano-Frankivsk: Misto NV. T. 1. 584 s. [in Ukrainian].
2. Hutsulska dialektna leksyka ta frazemika v ukrainskii khudozhnii movi. Slovnyk: u 2-kh t. [Hutsul Dialect Vocabulary and Phraseology in Ukrainian Artistic Language. Dictionary: in 2 volumes] (2020) / Vidpovidalnyi redaktor Vasyl Greshchuk. Ivano-Frankivsk: Misto NV. T. 2. 468 s. [in Ukrainian].
3. Hutsulski hovirky: lnhvistychni ta etnolnhvistychni doslidzhennia [Hutsul Dialects: Linguistic and Ethnolinguistic Studies] [Tekst] (2000) / vidp. red. Ya. Zakrevska. Lviv: Instytut ukrainoznavstva im. I. Krypiakevycha NANU. 364 s. [in Ukrainian].
4. Greshchuk V. (2010) Rerezentatyvni hrupy hutsulskykh dialektnykh sliv u kolomyiakakh [Representative groups of Hutsul dialect words in kolomyiakas]. *Lnhvistychni studii: zbirnyk naukovykh prats*. Donetsk: DonNu. Vyp: 20: Na chest 55-richchia profesora A.P. Zahnitka. S. 246–249 [in Ukrainian].
5. Kolomyiky [Kolomyikas] [Tekst] (1969) / Uporiadkuvannia, peredmova i prymitky N.S. Shumady. Kyiv: Nauk. dumka. 603 s. [in Ukrainian].
6. Franko I. (1982) Volodymyr Hnatiuk. Kolomyiky T. II. [Volodymyr Hnatiuk. Kolomyikas. Vol. II.]. *Franko I. Zibrannia tvoriv [Tekst] u 50-y tt.* Kyiv: Nauk. dumka. T. 37. S. 147–149 [in Ukrainian].
7. Janyw J. (2001) Słownik huculski [Text] / Opracował i przygotował do druku Janusz Rieger / Jan Janyw. Kraków: Wyd-wo Naukowe DWN. 302 s. [in Ukrainian].

**APPLICATION OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES
IN THE STUDY OF HUTSUL DIALECTAL LEXIS IN KOLOMIYKAS
IN CLASSES OF THE LANGUAGE AND LITERATURE EDUCATIONAL FIELD**

Abstract. The article analyzes representative groups of Hutsul dialectal lexemes used in kolomyikas as a source for modeling the Hutsul language worldview. The semantics of Hutsul dialectisms are clarified, and their functioning in kolomyikas is documented. The main provisions of the article are based on the idea that the fundamental components of the language worldview are words as nominative units. In addition to the concept of a national language worldview, there are also regional language worldviews, the language basis of which is formed by local dialects. The specificity of the regional language worldview of the Hutsuls lies in dialectal language forms that reflect Hutsul local color. Key dialectisms within particular thematic layers of vocabulary represent the core of the Hutsul language worldview in its folkloric version.

The main focus is placed on an innovative methodology for developing the speech competencies of learners through folklore, namely kolomyikas, in which dialectisms function as expressive markers of the Hutsul language worldview. It has been established that the lexical elements of the language worldview in kolomyikas cover a wide range of spheres of Hutsul life and activity: everyday life, production sphere, material and spiritual culture, beliefs, mythology, nature, etc. The main aspect of work in classes within the language and literature educational field is directed at the lexicographic processing of Hutsul dialectal vocabulary in kolomyikas based on the materials of the two-volume dictionary «Hutsul Dialectal Lexis and Phraseology in Ukrainian Literary Language».

The functions of Hutsul dialectisms in kolomyikas, attested in literary texts, have been identified, namely: nominative-cognitive, expressive, functions of individualization and typification of the language of literary characters, ethnographic authenticity, artistic persuasiveness, and enrichment of the literary language. An innovative approach to studying dialectal vocabulary recorded in kolomyikas is proposed, which serves as the basis for forming the Hutsul language worldview, combining linguistics with digital technologies and interactive tasks.

Keywords: interactive technologies, kolomyikas, representative groups, Hutsul language worldview, innovative methodology, language and literature educational field.

© Грещук В., 2026 р.

*Дата першого надходження рукопису до видання: 18.04.2026
Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 10.05.2026
Дата публікації: 31.05.2026*

Валентина Грещук – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна; valentyana.greshchuk@cnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0001-5702-6824>

Valentyana Greshchuk – Candidate of Philology, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian Language at Vasyl Stefanyk Carpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine; valentyana.greshchuk@cnu.edu.ua; <https://orcid.org/0000-0001-5702-6824>